

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystrické a soudců Mariana Kokeše a Karla Černína v právní věci

žalobců:

a) **Městys Černá Hora**
sídlem náměstí Míru 124, 679 21 Černá Hora
zastoupeného advokátem JUDr. Radkem Ondrušem
sídlem Bubeníčkova 502/42, 615 00 Brno

b) **„Svazek vodovodů a kanalizací“ měst a obcí**
sídlem 17. listopadu 24, 680 01 Boskovice
zastoupeného advokátem Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D.
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha

proti

žalovanému:

Krajský úřad Jihomoravského kraje
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2021, čj. JMK 96551/2021

takto:

- I. Věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 118/2021 a sp. zn. 29 A 120/2021 **se spojují** ke společnému projednání a nadále budou vedeny pod sp. zn. 29 A 118/2021.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2021, čj. JMK 96551/2021, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- III. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci a) na náhradě nákladů řízení částku ve výši 11 228 Kč, a to k rukám žalobcova advokáta JUDr. Radka Ondruše do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci b) na náhradě nákladů řízení částku ve výši 11 228 Kč, a to k rukám žalobcova advokáta Mgr. Františka Korbela, Ph.D. do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh správního řízení

1. V řešené věci jde o vzájemné nároky, které uplatňuje žalobce a) (dále též „městys Černá Hora“) na straně jedné a žalobce b) (dále též „Svazek“) na straně druhé. Svazek je dobrovolným svazkem měst a obcí. Městys Černá Hora z něj ke dni 31. 12. 2015 vystoupil. Mezi ním a Svazkem nedošlo k majetkovému a finančnímu vypořádání, městys Černá Hora se proto obrátil na Krajský úřad Jihomoravského kraje s návrhem na zahájení sporného řízení o zaplacení částky v celkové výši 17 514 987,51 Kč s příslušenstvím z titulu finančního vyrovnání a dále o určení vlastnictví, vydání a vyklizení věcí z titulu majetkového vypořádání. Svazek se nejprve obrátil na Okresní soud v Blansku, následně ve sporném řízení uplatnil vůči městysu vzájemný návrh na zaplacení částky ve výši 7 157 922 Kč s příslušenstvím z titulu finančního vypořádání.
2. Žalovaný ve svém rozhodnutí označeném v záhlaví (dále též „napadené rozhodnutí“) ve výroku I. zamítl návrh městysu Černá Hora, ve výroku II. zamítl návrh Svazku. Ve výroku III. napadeného rozhodnutí účastníkům nepřiznal náhradu nákladů řízení.
3. Proti výroku I. napadeného rozhodnutí brojí městys Černá Hora žalobou u Krajského soudu v Brně (žalobu podal dne 31. 8. 2021 a soud jí přidělil sp. zn. 30 A 120/2021). Proti výroku II. napadeného rozhodnutí zase podal žalobu Svazek (žaloba došla soudu dne 30. 8. 2021 a dostala sp. zn. 30 A 118/2021). Obě žaloby směřují proti různým výrokům téhož rozhodnutí, současně oba žalobci brojí proti výroku III. o nákladech řízení. Proto krajský soud tímto rozsudkem podle § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), spojil obě výše uvedené věci ke společnému projednání (obě jsou vedeny pod sp. zn. 29 A 118/2021).

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobách

4. Ve včas podaných žalobách (§ 72 odst. 1 zákona s. ř. s.), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobci shodně navrhují, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

Městys Černá Hora

5. Městys navrhuje zrušit výrok I. napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný ve sporném řízení postupoval nezákonně. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Přes pravomocná rozhodnutí žalovaného, Ministerstva vnitra i Krajského soudu v Brně, je městys přesvědčen, že jeho členství ve Svazku nikdy nevzniklo. Žalovaný nesprávně zjistil rozsah i výši vypořádacího podílu žalobce ve Svazku, neboť postupoval podle nesprávného znění stanov. Namísto znění stanov ze dne 29. 6. 2015 měl žalovaný zjistit způsob vypořádání ze znění stanov ze dne 28. 6. 2015, tedy znění platného ke dni oznámení vystoupení žalobce ze Svazku (9. 1. 2015). Stanovy Svazku jsou taktéž nekompletní a neurčité, přičemž žalobce odkázal na relevantní závěry rozsudku Krajského soudu v Brně

ze dne 29. 8. 2019, č. j. 29 A 54/2014–314. Žalobce dále namítá, že žalovaný nesprávně vyložil článek 5.7.3. stanov, které podle něj nevylučuje vypořádání finančních nároků žalobce na obchodních podílech Svazku v jiných společnostech, peněžitém majetku Svazku a na příjmech z nájmu vodohospodářského majetku. Žalovaný se pak vůbec nevypořádal s argumentací žalobce ohledně vypořádání nájemného.

6. Žalovaný dále dle městyse nesprávně zjistil skutkový stav, ignoroval či nesprávně vyložil závěry znaleckého posudku znaleckého ústavu Vysokého učení technického v Brně, jehož znalecký úkol pak žalovaný zadal neúměrně široce. Žalovaný pochybil i tím, že nenařídil konání ústního jednání, i když to navrhoval jak městys, tak Svazek. Tato pochybení jsou o to závažnější, že žalovaný následně zamítl jak návrh městysu, tak vzájemný návrh Svazku, čímž vlastně rezignoval na svoji roli správního orgánu, tedy na povinnost o uplatněných nárocích meritorně rozhodnout tam, kde to zjištěný skutkový stav dovoloval. Uvedené požadavky se musí uplatnit i ve sporném správním řízení, byť je ovládáno dispoziční zásadou. Navíc, mezi městysem a Svazkem je sporná pouze část vypořádávaného majetku, o zbývající (převážné) části majetku proto žalovaný mohl rozhodnout.
7. Městys dále tvrdí, že nároky obou žalobců, plynoucí ze stanov, jsou vzájemně podmíněné a žalovaný o nich proto měl rozhodnout současně, což neučinil. Žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že by absolutně odmítal jakékoliv finanční nároky Svazku, pouze namítá, že Svazek tyto nároky dostatečně nedoložil. Žalobce má dále za to, že přístup žalovaného je jednostranný a příznivý pro Svazek, od něhož žalovaný převzal některé argumenty. Pro posouzení otázky nároku na určení vlastnického práva podle žalobce není podstatné, jaký výraz má být užit (zda „předat“, „přikázat do vlastnictví“ či „určení vlastnictví“). Žalobce k tomu odkázal na závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 6. 2021, č. j. 31 A 120/2019–404.

Svazek

8. Svazek brojí proti výroku II. napadeného rozhodnutí, neboť je přesvědčen, že žalovaný nesprávně a nezákonně zamítl jeho finanční nárok vůči městysu Černá Hora. Svazek tomu uvedl, že ve sporném řízení vyčíslil své nároky plně v souladu se zněním stanov, které podle něj jednoznačně upravují postup majetkového i finančního vypořádání vystupující obcí a Svazkem. Připomněl, že dle článku 5.7.3. stanov majetek, odlišný od funkčně oddělitelného místního infrastrukturního majetku, zůstává majetkem Svazku. Vystupující obci (městysu Černá Hora) z něho nenáleží žádný majetkový podíl, což potvrdil i Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 19. 11. 2020, č. j. 62 A 152/2018-102. Svazek tento majetek řádně a přesně vymezil. Žalovaný však celý nárok žalobce zamítl s odkazem na nemožnost plné identifikace relevantního majetku, což však žalobce považuje za alibistické a v důsledku vedoucí k nemožnosti konečného vyřešení sporu mezi městysem a Svazkem. Znamená to totiž, že bez součinnosti městysu se žalobce nikdy nemůže u žalovaného domoci svých nároků vyplývajících ze stanov. Uvedené ale odporuje podstatě sporného řízení, která notně předpokládá, že se strany neshodují v uplatněných nárocích. Ostatně, část finančních nároků byla mezi účastníky nesporná, žalovanému tedy nic nebránilo o ní rozhodnout.
9. Svazek (obdobně jako městys) žalovanému vyčítá, že poté, co účastníci řízení předložili a doplnili svá stanoviska o vypořádávaném majetku, a po vyhotovení znaleckého posudku, stále existovaly pochybnosti o dostatečném zjištění skutkového stavu, měl nařídít ústní jednání, výslech svědků či další opatření k vyvrácení těchto pochybností. Nabízel se i výslech zpracovatelů znaleckého posudku. K žádnému z těchto kroků však žalovaný nepřistoupil, čímž porušil mimo jiné i zásadu materiální pravdy.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žaloby jako nedůvodné zamítl, přičemž zcela odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.
11. K žalobě městyse Černá Hora uvedl, že jeho nárokům nemohl ani částečně vyhovět, neboť z něj neplynulo, v jaké výši by měl poskytnout oproti vydání majetku finanční plnění Svazku, ani relevantní důvody, proč by žádné plnění poskytnout neměl. Takový způsob vypořádání však závazně stanovovalo rozhodné znění stanov.
12. K žalobní argumentaci Svazku žalovaný upozornil na vzájemnou podmíněnost nároků městyse a Svazku. Výše finančního vypořádání ve prospěch Svazku je závislá na přesném a úplném vymezení majetku, který má být vydán městyse. Za přesné a úplné vymezení majetku však podle žalovaného odpovídá Svazek, a to včetně prokázání, že se jedná o majetek funkčně oddělitelný. Tato povinnost vyplývá z dispoziční zásady, ovládající sporné správní řízení. Ve správním řízení se však Svazku identifikovat veškerý infrastrukturní majetek nepodařilo.
13. V souladu s § 141 odst. 4 správního řádu sice může správní orgán vzít za svá shodná tvrzení účastníků ve sporném řízení, nejedná se však o jeho povinnost. Byť se oba účastníci ve správním řízení shodovali na části majetku, jež má být Svazkem vrácen obci, nebylo na místě z těchto tvrzení vyjít, neboť nepostačovala k jednoznačnému vymezení majetku jakožto funkčně oddělitelného. Jsou to pak účastníci, kteří musí ve sporném řízení doložit svá tvrzení, nikoliv správní orgán, a to ani v rámci zásady materiální pravdy. Žalovaný nadto odkázal na rozhodovací činnost Krajského úřadu Vysočina, kde nedostatečná a neúplná identifikace infrastrukturního majetku vedla ke zrušení správních rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost.

IV. Posouzení věci soudem

14. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházející jeho vydání, a dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nezákonné [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].
15. Při přezkumu rozhodnutí krajský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je však nucen konstatovat, že v nyní projednávaném případě byla vlivem kasace podkladového rozhodnutí Ministerstva vnitra prolomena zásada vázanosti soudu právním stavem existujícím ke dni vydání napadeného rozhodnutí.
16. Jak vyplývá z obsahu správního spisu, Svazek vznikl zakladatelskou smlouvou ze dne 23. 3. 1993, jejíž součástí jsou stanovy. Zastupitelstvo městyse Černá Hora schválilo dne 30. 12. 2014 vystoupení městyse ze Svazku s ukončením členství ke dni 31. 12. 2015. Následný pokus o vypořádání mezi městysem a Svazkem byl neúspěšný. Jedním z důvodů byla i ta skutečnost, že městys Černá Hora zpochybňoval, zda se vůbec stal členem Svazku. Tato otázka byla předmětem rozhodnutí žalovaného a Ministerstva vnitra ze dne 8. 9. 2017, č. j. MV-30286-22/OD-2016, kdy oba správní orgány potvrdily, že členství městyse Černá Hora vzniklo dne 20. 4. 1993 a nepřetržitě trvalo až do dne 31. 12. 2015. Ke správní žalobě městyse ve věci rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 13. 2. 2020, č. j. 62 A 276/2017-169 tak, že žalobu zamítl a rozhodnutí potvrdil. Městys v průběhu správního řízení i v žalobě upozorňoval, že proti uvedenému rozsudku podal kasační stížnost, o níž Nejvyšší správní soud v době podání správní žaloby v této věci nerozhodl, a implicitně proto v žalobě naznačoval, že i v současnosti hypoteticky nemusí být členem Svazku, což by mělo

eventuální vliv nejen na zákonnost napadeného rozhodnutí, ale i na způsob vypořádání „majetku“ Svazku.

17. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí řídil závěry rozsudku krajského soudu č. j. 62 A 276/2017-169 ohledně členství městysu Černá Hora ve Svazku.
18. Z úřední povinnosti je však krajskému soudu známo, že Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 1. 2024, č. j. 3 As 74/2020-77, zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 9. 2017, č. j. MV-30286-22/OD-2016, a věc vrátil ministerstvu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud uzavřel, že podpis zakladatelské smlouvy Svazku starostou městysu Černá Hora dne 23. 3. 1993 byl absolutně neplatným právním úkonem. *„Dospěly-li tedy správní orgány v řízení vedeném dle § 142 správního řádu k závěru opačnému a dovodily-li, že (uvedeným úkonem) členství stěžovatele v tomto svazku vzniklo dne 20. 4. 1993 (registrací dobrovolného svazku) a trvalo až do 31. 12. 2015, jde o závěr chybný. Pokud krajský soud závěry správního orgánu aproboval, jeho rozsudek, stejně jako rozhodnutí žalovaného, z hlediska zákona neobstojí“.*
19. V důsledku citovaného kasačního rozsudku Nejvyššího správního soudu byla znovu otevřena otázka členství městysu Černá Hora ve Svazku. Nepřekvapivě má řešení této otázky kruciólní vliv na nyní projednávanou věc, ať už jde o rozhodné znění stanov (str. 27 a 31 napadeného rozhodnutí), povahu infrastrukturního majetku převedeného městysem na Svazek (srov. článek 4.3. stanov) či zda půjde vůbec o spor z veřejnoprávní smlouvy. Sám žalovaný ji ostatně považoval za předběžnou otázku pro nyní projednávanou věc (str. 10 napadeného rozhodnutí). Vzhledem k tomu, že členství městysu Černá Hora bude znovu posuzovat Ministerstvo vnitra, krajskému soudu nezbyvá, než napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, neboť napadené rozhodnutí vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu (zejména tedy posouzení otázky prokázání existence členství městysu Černá Hora ve Svazku).

V. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud proto z výše uvedených důvodů podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
21. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Oba žalobci dosáhli v řízení plného úspěchu, a proto by měli právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému.
22. Odměna zástupce (advokáta) každého z žalobců a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o dva úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, žaloba, naopak repliky žalobců soud neshledal za účelně vynaložený úkon, s ohledem na absenci jejich relevance pro daný právní názor krajského soudu) ve výši 2 × 3 100 Kč a dva režijní paušály ve výši 2 × 300 Kč, tedy celkem 6 800 Kč. Protože zástupci každého z žalobců jsou plátcí daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku 1 428 Kč odpovídající dani (21 %), kterou je každý ze zástupců povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést. Žalobcům dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč.

23. Celkem tedy byla každému z žalobců vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 11 228 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. února 2024

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu